



## УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТАМИ (ПО 2)

### Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

#### Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>Другий (магістерський)</i>
Галузь знань	<i>05 Соціальні та поведінкові науки</i>
Спеціальність	<i>051 Економіка</i>
Освітня програма	<i>Економіка і бізнес</i>
Статус дисципліни	<i>Нормативна</i>
Форма навчання	<i>Очна (денна)</i>
Рік підготовки, семестр	<i>1курс, осінній семестр</i>
Обсяг дисципліни	<i>5 кредитів ECTS (150 год) Загальна кількість: 150 годин Лекційних занять: 18 годин Практичних занять: 36 годин Самостійна робота студентів: 96 годин</i>
Семестровий контроль/ контрольні заходи	<i>Екзамен, МКР, календарні контролю</i>
Розклад занять	<i><a href="http://rozklad.kpi.ua/">http://rozklad.kpi.ua/</a></i>
Мова викладання	<i>Українська</i>
Інформація про керівника курсу / викладачів	<b>Лектор:</b> <i>Гречко Алла Володимирівна, професор кафедри економіки і підприємництва, доктор економічних наук, доцент, контактні дані: e-mail: <a href="mailto:alla_grechko@ukr.net">alla_grechko@ukr.net</a> Telegram: +380683575588</i> <b>Семінарські заняття:</b> <i>Гречко Алла Володимирівна, професор кафедри економіки і підприємництва, доктор економічних наук, доцент, контактні дані: Telegram: +380683575588</i>
Розміщення курсу	<i><a href="https://classroom.google.com/c/NjUzMTM3MzEwMzY2">https://classroom.google.com/c/NjUzMTM3MzEwMzY2</a></i>

#### Програма навчальної дисципліни

##### 1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

На сучасному етапі розвитку економічних систем використання управління проектами стало стандартом професійної діяльності ведення бізнесу у всіх сферах. Вплив управління проектами особливо помітний у зв'язку з розвитком інформаційних технологій. Сьогодні «світ управління проектами» поєднує національні і міжнародні організації – інвестиційні, промислові, будівельні, консалтингові та інжинірингові фірми, органи влади. Проводяться конгреси і симпозиуми, видаються журнали, книги, підручники, створюється програмне забезпечення та ін. З року в рік удосконалюються та розробляються нові методології управління проектами. Стираються межі між традиційною та проектною діяльністю, що спричинено зростанням невизначеності середовища, інтенсифікацією конкуренції, змінами моделей ведення бізнесу та соціальних програм. В основі

управління проектами, як галузі знань та навчальної дисципліни, знаходяться питання соціально-економічного та екологічного обґрунтування проектних рішень: планування, організації, прогнозування, контролю, координації (регулювання) процесу виконання проектів, організації їх ресурсного забезпечення, оцінки інвестиційної привабливості різних варіантів їх реалізації за допомогою специфічних методів так, щоб проект завершився вчасно, успішно і досяг своєї мети.

Відповідно до навчальних планів підготовки студентів факультетом менеджменту та маркетингу Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» дисципліна «Управління проектами» належить до циклу дисциплін професійної підготовки студентів за спеціальністю 051 «Економіка» та сприяє формуванню не тільки економічних знань і вмінь, а й забезпечує майбутніх фахівців здібностями, що сприяють забезпеченню ефективної реалізації інноваційних проектів на підприємствах та в організаціях різних форм власності.

Предметом дисципліни є сукупність економічних відносин, що складаються у процесі реалізації функцій управління видами діяльності (процесами, явищами, сферами тощо), які представляють собою проекти, тобто обмежені часом, ресурсами та вимагають дотримання встановлених параметрів якості з метою найбільш раціонального досягнення поставленої мети усіх зацікавлених осіб.

Викладання навчальної дисципліни орієнтоване на формування у здобувачів вищої освіти ряду компетентностей:

**ЗК 1** - Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

**ЗК 2** - Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.

**ЗК 3** - Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

**ЗК 4** - Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

**ЗК 5** – Здатність працювати в команді.

**ЗК 6** – Здатність розробляти та управляти проектами.

**ФК 2** - Здатність до професійної комунікації в сфері економіки іноземною мовою.

**ФК 3**- Здатність збирати, аналізувати та обробляти статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, які необхідні для розв'язання комплексних економічних проблем, робити на їх основі обґрунтовані висновки.

**ФК 4** - Здатність використовувати сучасні інформаційні технології, методи та прийоми дослідження економічних та соціальних процесів, адекватні встановленим потребам дослідження.

**ФК 6** - Здатність формулювати професійні задачі в сфері економіки та розв'язувати їх, обираючи належні напрями і відповідні методи для їх розв'язання, беручи до уваги наявні ресурси.

**ФК 8** - Здатність оцінювати можливі ризики, соціально економічні наслідки управлінських рішень.

**ФК 9** - Здатність застосовувати науковий підхід до формування та виконання ефективних проектів у соціально-економічній сфері.

**ФК 11** -Здатність планувати і розробляти проекти у сфері економіки, здійснювати її інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення

Вивчення дисципліни дозволить сформувати у здобувача вищої освіти наступні **програмні результати навчання**:

**ПРН 1.** Формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем.

**ПРН 2.** Розробляти, обґрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань розвитку соціально-економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності.

**ПРН 6.** Оцінювати результати власної роботи, демонструвати лідерські навички та уміння управляти персоналом і працювати в команді.

**ПРН 7.** Обирати ефективні методи управління економічною діяльністю, обґрунтовувати пропонувані рішення на основі релевантних даних та наукових і прикладних досліджень.

**ПРН 13.** Оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень.

## 2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

**Пререквізити:** Дисципліна потребує базових знань Економіка вимірів сталого розвитку, Розробка стартап-проектів.

**Постреквізити:** Управління проектами. Курсова робота, Діагностика процесів управління економічною діяльністю.

Дисципліна передбачає вивчення та застосування методик та методологій управління проектами, що розробляються міжнародними (IPMA) і визнаними іноземними (PMI тощо) та національними (UPMA) інституціями у цій галузі знань, студенти мають володіти знаннями з англійської мови на рівні, не нижче A2-B1.

## 3. Зміст навчальної дисципліни

**Розділ 1. Концептуальні основи управління проектами:** Тема 1.1 Сучасний погляд на проект як об'єкт управління: поняття, класифікація, життєвий цикл, оточення. Тема 1.2 Сутність та моделі управління проектами. Тема 1.3 Стейкхолдери. Менеджер та команда проекту. Тема 1.4 Програмно-інформаційне забезпечення процесу управління проектами.

**Розділ 2. Фінансово-економічне обґрунтування доцільності реалізації та маркетинг проектів:** Тема 2.1 Розробка концепції та вибір джерел фінансування проектів. Тема 2.2 Експертиза проектів та оцінка економічної доцільності їх реалізації. Тема 2.3 Маркетинг проектів.

**Розділ 3. Планування й контроль управління проектами. Управління основними областями знань проектів.**

Тема 3.1 Загальні підходи до планування і контролю проектів. Тема 3.2 Особливості управління соціальними, технічними та інноваційними проектами. Тема 3.3 Структуризація проектів. Сітьове та календарне планування проектів. Тема 3.4 Планування та контроль ресурсів, витрат і проектного бюджету. Тема 3.5 Управління закупівлями та поставками. Контрактна робота. Тема 3.6 Підходи, функції та моделі управління якістю проектів. Тема 3.7 Ризики проектів та методи їх аналізу. Управління ризиками проектів. Тема 3.7 Поняття комунікацій у проектах та управління ними.

## 4. Навчальні матеріали та ресурси

### Базові:

1. Настанова до зводу Знань з управління проектами (НАСТАНОВА РМВОК) 7-е видання та стандарт з управління проектами [РМВоК 7 (укр. мовою, переклад) / Project Management Institute, 2021.] : <https://pmiukraine.org/pmbok7/>

2. Микитюк П. П., Брич В. Я., Микитюк Ю. І., Труш І. М. Управління проектами: підручник. [для студ. вищ. навч. закл.]. Тернопіль, 2021. – 416 с.

3. Блага Н. В. Управління проектами : навчальний посібник / Наталія Блага. - Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. - 152 с.

4. Управління проектами»: навчальний посібник до вивчення дисципліни для магістрів галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент» спеціалізації: «Менеджмент і бізнес-адміністрування», «Менеджмент міжнародних проектів», «Менеджмент інновацій», «Логістика»/ Уклад.: Л.Є. Довгань, Г.А.Мохонько, І.П. Малик. – К.: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2017. – 420 с. [https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/19481/1/DMM\\_UP\\_2017.pdf](https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/19481/1/DMM_UP_2017.pdf)

### Допоміжні:

1. Деренська Я.М. Управління проектами у схемах: Навчальний посібник. – Х.: Вид-во НФаУ: Золоті сторінки, 2011. – 229 с.

2. Value Proposition Design: How to Create Products and Services Customers Want by Alexander Osterwalder, Yves Pigneur, Patricia Papadacos, Gregory Berna

3. Business Model Generation by Alexander Osterwalder, Yves Pigneur

4. <http://www.upma.kiev.ua>

5. <https://ipd.kpi.ua/tools-and-resources/>

6. <https://pmiukraine.org/articles/>

7. <https://uk.myservername.com/25-best-project-management-tools-2021>
8. <https://happymonday.ua/5-instrumentiv-dlja-prodzhekt-menedzhera>
9. [http://www.immsp.kiev.ua/postgraduate/Biblioteka\\_trudy/UpravlinnyaProektamiNozdrina2010.pdf](http://www.immsp.kiev.ua/postgraduate/Biblioteka_trudy/UpravlinnyaProektamiNozdrina2010.pdf)
10. <https://trends.google.com.ua/trends?geo=UA&hl=uk>
11. <https://www.notion.so/>
12. PitchDeckHunt: 200+ Pitch Deck Examples from the most successful startup: <https://www.pitchdeckhunt.com/>
13. YCombinator Library: <https://www.ycombinator.com/library>
14. Book "Secrets of Sand Hill Road: Venture Capital and How to get it" by Scott Kupor: <https://pdfcoffee.com/qdownload/2019-secrets-of-sand-hill-road-by-scott-kupor-venture-capital-and-how-to-get-it-penguin-audio-pdf-free.html>
15. <https://miro.com/templates/business-model-canvas/>
16. <https://leanstack.com/lean-canvas>
17. <https://gurt.org.ua/about/#gsc.tab=0>
18. <https://business.dii.gov.ua/cases/granti>

## Навчальний контент

### 5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

#### Методи навчання і форми оцінювання

Викладання та опанування освітньої компоненти ґрунтується на ряді методів навчання:

**основні методи навчання:** лекції, семінарські заняття, консультації, написання модульної контрольної роботи, робота з навчально-методичною літературою та інформаційними ресурсами;

**загальні методи навчання:** проблемного викладу, інформаційно-рецептивний, проблемно-пошуковий, спонукально-репродуктивний;

**спеціальні методи навчання:** презентації, аналітичні доповіді, дискусії, індивідуальні та групові навчально-дослідницькі завдання.

Опанування здобувачами вищої освіти дисципліни передбачає вивчення теоретичного матеріалу з розв'язання практичних задач, які викладається на лекціях та пропонується здобувачам вищої освіти для самостійної підготовки.

Ознайомлення з новою темою на семінарському занятті передбачає короткий виклад теоретичних відомостей (нагадування здобувачам вищої освіти потрібної інформації з лекційного матеріалу, роз'яснення незрозумілих моментів тощо), розгляд особливостей розв'язання завдань кожного типу, які супроводжуються поясненнями викладача. Надалі здобувачі вищої освіти отримують індивідуальні або групові (робота малими групами) завдання та працюють над ними. Під час вивчення матеріалу та при виконанні завдань на практичних заняттях передбачено застосування ІКТ, що забезпечують проблемно-дослідницький характер процесу навчання та активізацію самостійної роботи здобувачів вищої освіти (електронні презентації до лекційних занять, використання аудіо-, відео-підтримки навчальних занять), доповнення традиційних навчальних занять засобами взаємодії на основі мережевих комунікаційних можливостей (інтернет-лекції, інтернет-семінари під час дистанційного навчання).

Засвоєння освітньої компоненти передбачає відповідні методи навчання та оцінювання, які забезпечать досягнення програмних результатів навчання:

#### Відповідність програмних результатів, методів навчання і форм оцінювання.

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
ПРН 1. Формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем	Лекції, семінарські заняття, консультації, написання модульної контрольної роботи, робота з навчально-методичною літературою і інформаційними ресурсами.	Усний контроль, письмовий та тестовий контролю вигляді модульної контрольної роботи.
ПРН 2. Розробляти, обґрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань розвитку соціально-економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності	<b>Загальні методи навчання:</b> проблемного викладу, інтерактивний, проблемно-пошуковий, спонукально-репродуктивний.	Також використовується метод самоконтролю та індивідуальної перевірка. Підсумковий контроль - екзамен
ПРН 6. Оцінювати результати власної роботи, демонструвати лідерські навички та уміння управляти персоналом і працювати в команді	<b>Спеціальні методи навчання:</b> презентації, аналітичні доповіді,	

ПРН 7. Обирати ефективні методи управління економічною діяльністю, обґрунтувати пропоновані рішення на основі релевантних даних та наукових і прикладних досліджень	дискусії, індивідуальні та групові навчально-дослідницькі завдання	
ПРН 13. Оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень		

### Тематика та структурно-логічна побудова курсу

Навчальним планом передбачено проведення 18 годин лекцій та 36 годин семінарських занять, модульний контроль.

Тиждень навчання	Назва розділів, тем	Розподіл годин			Опис занять	Навчальна діяльність та оцінювання
		Л	СЗ	СР		
<b>Розділ 1. Концептуальні основи управління проектами</b>						
1	Тема 1.1 Сучасний погляд на проект як об'єкт управління: поняття, класифікація, життєвий цикл, оточення	1	2	4	<b>Л:</b> Поняття та ознаки проекту. Проект, програма, портфель. Класифікація проектів. Етапи ЖЦП. Оточення проекту (1) <b>СЗ:</b> Ознаки, ЖЦ та оточення проекту (2)	<b>Н:</b> аналітичні завдання, робота в малих групах, дискусія <b>О:</b> індивідуальне
2	Тема 1.2 Сутність та моделі управління проектами	1	2	4	<b>Л:</b> Поняття управління проектами. Історія розвитку менеджменту проектів. Області знань (функції) менеджменту проектів. Методології та моделі управління проектами (1) <b>СЗ:</b> функції та методології управління проектами (2)	<b>Н:</b> аналітичні завдання, робота в малих групах та індивідуально, дискусія <b>О:</b> індивідуальне
3	Тема 1.3 Стейкхолдери. Менеджер та команда проекту	1	2	4	<b>Л:</b> Теорія стейкхолдерів в управлінні проектами. Аналіз стейкхолдерів та взаємодія з ними. Поняття команди проекту. Піходи до формування команди проекту. Етапи розвитку команди проекту. Управління конфліктами та фактори ефективної роботи команди проекту. Менеджер проекту, його функції та роль в команді. Ефективність проектної команди (1) <b>СЗ:</b> функції менеджера проектів, підбір команди проекту та розподіл функцій (2)	<b>Н:</b> аналітичні завдання, робота в малих групах та індивідуально, дискусія <b>О:</b> індивідуальне
4	Тема 1.4 Програмно-інформаційне забезпечення процесу управління проектами	1	2	6	<b>Л:</b> Програмно-інформаційні засоби управління проектами: суть, особливості використання, переваги та недоліки. Ознайомлення з сучасним програмним забезпеченням, що використовується при розробці власних проектів (1) <b>СЗ:</b> робота з окремими інструментами автоматизації управління проектами,	<b>Н:</b> аналітичні завдання, робота в малих групах та індивідуально, дискусія <b>О:</b> індивідуальне

Тиждень навчання	Назва розділів, тем	Розподіл годин			Опис занять	Навчальна діяльність та оцінювання
		Л	СЗ	СР		
					використання програмного забезпечення у виконанні окремих завдань з управління проектами (2)	
<b>Розділ 2. Фінансово-економічне обґрунтування доцільності реалізації та маркетинг проектів</b>						
5	Тема 2.1 Розробка концепції та вибір джерел фінансування проектів	2	2	6	<b>Л:</b> Концепція проекту: суть, ключові елементи. Види передінвестиційного аналізу проектів. Особливості, способи та джерела фінансування проектів (2) <b>СЗ:</b> концепція проекту, обґрунтування джерел фінансування та основні елементи передінвестиційного аналізу проекту (2)	<b>Н:</b> аналітичні завдання, робота в малих групах та індивідуально, дискусія <b>О:</b> індивідуальне
6-7	Тема 2.2 Експертиза проектів та оцінка економічної доцільності їх реалізації	2	4	4	<b>Л:</b> Зміст експертної діяльності в управлінні проектами. Типи експертизи проектів. Методи та етапи експертизи проектів. Оцінювання ефективності проектів. NPV, PI, PO, IRR (2) <b>СЗ:</b> розрахунок основних показників ефективності проекту; експертиза проекту (4)	<b>Н:</b> аналітичні завдання, індивідуальна робота, дискусія <b>О:</b> індивідуальне
8	Тема 2.3 Маркетинг проектів	2	2	4	<b>Л:</b> Поняття та завдання маркетингу проектів. Маркетингові дослідження. Обґрунтування стратегії, програма та бюджету маркетингу. Реалізація маркетингу проекту. Інструменти маркетингу проекту. Використання сучасних інструментів маркетингу для просування власної бізнес-ідеї / проекту, наприклад: ведення бізнес-сторінки в соціальних мережах, таргетинг, Google Analytics, Think with Google, Answer the public, CPC, CPA, CPM тощо (2) <b>СЗ:</b> маркетингові дослідження, обґрунтування стратегії, програми та бюджету маркетингу проекту (2)	<b>Н:</b> аналітичні завдання, робота в малих групах та індивідуально, дискусія <b>О:</b> індивідуальне
<b>Розділ 3. Планування й контроль управління проектами. Управління основними областями знань проектів</b>						
9	Тема 3.1 Загальні підходи до планування і контролю проектів	1	2	4	<b>Л:</b> Загальні підходи до планування і контролю проектів. Види планів в управлінні проектами.	<b>Н:</b> аналітичні завдання, робота в малих групах та індивідуально, дискусія

Тиждень навчання	Назва розділів, тем	Розподіл годин			Опис занять	Навчальна діяльність та оцінювання
		Л	СЗ	СР		
					Контроль проектів: зміст, види, інструменти. (1) <b>СЗ:</b> план проекту та форми звітності за планом моніторингу проекту (2)	<b>О:</b> індивідуальне
10	Тема 3.2 Особливості управління соціальними, технічними та інноваційними проектами	1	2	2	<b>Л:</b> Загальні підходи до управління соціальними, технічним та інноваційними проектами. Контроль проектів: зміст, види, інструменти. (1) <b>СЗ:</b> план проекту та форми звітності за планом моніторингу проекту (2)	<b>Н:</b> аналітичні завдання, робота в малих групах та індивідуально, дискусія <b>О:</b> індивідуальне
11	Тема 3.3 Структуризація проектів. Сітьове та календарне планування проектів	1	2	2	<b>Л:</b> Структуризація проектів: поняття структури, види структур, правила структуризації. Сітьове та календарне планування проекту. Сітьове й календарне планування в умовах невизначеності. Підходи до оптимізації часових параметрів реалізації проекту. (1) <b>СЗ:</b> побудова WBS&OBS проекту, сітьових графіків, діаграми Ганта та оптимізація сітьових моделей (2)	<b>Н:</b> аналітичні завдання, робота в малих групах та індивідуально, дискусія <b>О:</b> індивідуальне
12	Тема 3.4 Планування та контроль ресурсів, витрат і проектного бюджету	1	2	4	<b>Л, СЗ:</b> Поняття та класифікація ресурсів в управлінні проектами. Витрати проекту. Контроль руху ресурсів та витрат за проектом, згладжування ресурсних гістограм. Бюджетний контроль, підходи та методи його здійснення 1, 2)	<b>Н:</b> аналітичні завдання, робота в малих групах, дискусія <b>О:</b> індивідуальне
13	Тема 3.5 Управління закупівлями та поставками. Контрактна робота	1	2	4	<b>Л:</b> Управління закупівлями та поставками в проектах. Торги та особливості їх здійснення. Контракти та їх адміністрування. (1) <b>СЗ:</b> підготовка ТЗ, вибір підрядників, переговори й торги, контрактна робота (2)	<b>Н:</b> аналітичні завдання, робота в малих групах та індивідуально, дискусія <b>О:</b> індивідуальне
14	Тема 3.6 Підходи, функції та моделі управління якістю проектів	1	2	4	<b>Л:</b> Поняття якості проекту. Підходи до та функції управління якістю проектів. Принципи якості в управлінні проектами. Стандартизовані системи та моделі управління якістю проектів. Витрати якості. Стандарти сертифікація якості. Методи оцінки якості проектів. (1) <b>СЗ:</b> управління якістю проекту (4)	<b>Н:</b> аналітичні завдання, робота в малих групах та індивідуально, дискусія <b>О:</b> індивідуальне

Тиждень навчання	Назва розділів, тем	Розподіл годин			Опис занять	Навчальна діяльність та оцінювання
		Л	СЗ	СР		
15	Модульна контрольна робота (МКР)		2	4	Передбачає відповіді на теоретичні питання та розв'язання задач	
16-17	Тема 3.7 Ризики проектів та методи їх аналізу. Управління ризиками проектів	2	4	4	<b>Л:</b> Поняття ризиків проекту. Класифікація ризиків проекту. Фактори ризиків проекту. Структура системи управління ризиками. Підходи ідентифікації та методи управління ризиками проекту. Матриця ризиків проекту. Методи управління ризиками проекту. Діяльність проектного менеджера до умов військового стану, пошуку рішень, що дозволяють адаптувати проектну пропозицію до сучасних реалій (2). <b>СЗ:</b> аналіз ризиків проекту та управління ними (4)	<b>Н:</b> аналітичні завдання, робота в малих групах та індивідуально, дискусія <b>О:</b> індивідуальне
18	Тема 3.8 Поняття комунікацій у проектах	-	2	6	<b>СЗ:</b> Дослідження моделей комунікації в проекті.	<b>Н:</b> індивідуальне виконання тестових та аналітично-розрахункових завдань <b>О:</b> індивідуальне
	Іспит			30	Підготовка до іспиту	
<b>Всього</b>		<b>18</b>	<b>36</b>	<b>96</b>		

*Примітка: Л – лекція, СЗ – семінарське заняття, Н – навчальна діяльність, О – оцінювання.*

### 6. Самостійна робота здобувача вищої освіти

Навчальним планом передбачено 66 години самостійної роботи. На самостійну роботу виноситься: підготовка до аудиторних занять, до виконання модульної контрольної роботи, підготовка до складання семестрового контролю у формі екзамену.

#### Вид самостійної роботи, обсяг годин на виконання

№ з/п	Обсяг годин	Вид самостійної роботи
1	2	3
1	62	Підготовка до аудиторних занять
2	4	Підготовка до виконання модульної контрольної роботи
4	30	Підготовка до складання семестрового контролю у формі екзамену
Разом	96	

## Політика та контроль

### 7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

**Відвідування занять та поведінка на заняттях.** Відвідування лекцій та семінарських занять є вільним, бали за присутність на лекціях та семінарських заняттях не додаються, але вагома частина рейтингу здобувача вищої освіти формується через активну участь на лекціях та роботу над



завданнями практичних занять. Тому пропуск лекцій та семінарських занять не дає можливість отримати здобувачу вищої освіти бали у семестровий рейтинг. На заняттях здобувачу вищої освіти дозволяється користуватись інтерактивними засобами навчання, в т. ч. виходити в інтернет із метою пошуку навчальної або довідкової інформації, якщо це передбачено тематикою завдання.

**Заохочувальні та штрафні бали.** Активність здобувача вищої освіти на заняттях, його готовність до дискусій та участь в обговоренні навчальних питань може бути оцінена заохочувальними балами на розсуд викладача. Заохочувальні бали здобувач вищої освіти також може отримати за поглиблене вивчення окремих тем курсу, що може бути представлене у вигляді наукових тез, наукової статті, есе, презентації тощо; за участь у студентських олімпіадах та конкурсах наукових робіт згідно тематики курсу. А також за результати навчання, отримані у неформальній освіті (курси Prometheus, Coursera, тощо), за умови співпадіння або наближеності за змістом до програмних результатів навчання, які забезпечує компонент, за яким зараховуються кредити, отримані у неформальній освіті ([https://osvita.kpi.ua/sites/default/files/downloads/Pologennia\\_RSO\\_2022.pdf](https://osvita.kpi.ua/sites/default/files/downloads/Pologennia_RSO_2022.pdf)). Штрафні бали з дисципліни не передбачаються.

**Процедура оскарження результатів контрольних заходів.** Здобувачі вищої освіти мають можливість підняти будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та мають право оскаржити результати контрольних заходів, але обов'язково аргументовано, пояснивши з яким критерієм не погоджуються відповідно до оціночного листа та/або зауважень.

**Академічна доброчесність.** Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

**Норми етичної поведінки.** Норми етичної поведінки здобувачів вищої освіти і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

**Позааудиторні заняття.** В межах вивчення навчальної дисципліни за бажанням здобувача вищої освіти передбачається участь в олімпіадах, конференціях, форумах, круглих столах, написанні статей тощо.

## **8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)**

Оцінювання передбачає застосування рейтингової системи другого типу згідно Положення про систему оцінювання результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (PCO-1) (<https://osvita.kpi.ua/node/37>). Максимальний сумарний рейтинг за курс – 100 балів, з них 50 балів складає стартовий рейтинг (RC) та 50 балів – екзамен (RE). Нижня межа позитивного оцінювання кожного контрольного заходу складає 60 % від його рейтингового балу. Стартовий рейтинг (протягом семестру) здобувача складається з балів, які він отримує за: роботу на семінарських заняттях (18 семінарських); виконання модульної контрольної роботи (МКР); виконання аналітичних завдань.

### **Контрольні заходи та критерії їх оцінювання**

#### **8.1. Поточний контроль (max 50 балів)**

**Види контролю:** аналітичні завдання, робота парах, МКР.

##### **1. Робота на семінарських заняттях (max 24 балів).**

**Семінарські заняття** оцінюються в 1,5 бали кожний за такими критеріями:

- за якісне виконання без помилок та захист на занятті – 1,5 бали;
- за якісне виконання, але з недоліками, та захист на занятті – 1 бал;
- за несвоєчасну здачу або здачу без захисту на занятті, але при умові якісного виконання без помилок – 1 бал.

##### **8.1.2. Виконання аналітичних завдань (max 16 балів).**

1– виконання тестових та аналітичних завдання або здача класної роботи без участі в роботі на парі:

- правильно виконане завдання – 1 балів;
- виконане завдання на 60 % – 0,5 балів;
- невиконане завдання – 0 балів.

##### **8.1.3. Модульна контрольна робота (max 10 балів)**

Модульна контрольна робота оцінюється в 10 балів.

Розрахунок балів за модульну контрольну роботу:

- «відмінно» – повна відповідь (не менше 90 % потрібної інформації) – 9..10 балів;
- «добре» – достатньо повна відповідь (не менше 75 % потрібної інформації) або повна відповідь з незначними неточностями – 8 балів;
- «задовільно» – неповна відповідь (не менше 60 % потрібної інформації) та незначні помилки – 6..7 балів;
- «незадовільно» – відповідь не відповідає вимогам до «задовільно» – 0... 5 балів.

Результат контрольного заходу для здобувача, який не з'явився на нього, оцінюється нульовим балом.

## **8.2. Календарний контроль.**

Календарний контроль проводиться двічі на семестр.

7 тиждень – умова отримання атестації: поточний рейтинг не менше 5,5 балів, виконано не менше, ніж 40 % з обсягу практикумів;

14 тиждень - умова отримання атестації: поточний рейтинг не менше 11 балів. Складено модульну контрольну роботу, виконано не менше ніж 80 % з обсягу практикумів.

## **8.3. Семестровий контроль (екзамен) (max 50 балів)**

Умовою допуску до екзамену є отримання не менше 30 балів.

**Екзаменаційний білет** містить три завдання, які оцінюються у 50 балів: 2 теоретичних питання (15 балів) та 1 практичне завдання (по 20 балів).

### Критерії оцінювання теоретичного питання:

– «відмінно» - студент дав повну змістовну відповідь (не менше 90 % потрібної інформації) – 14..15 балів;

– «добре» - студент дав повну відповідь, але допустив окремі неточності (не менше 75 % потрібної інформації) – 11..13 балів;

– «задовільно» - студент дав не повну відповідь або допустив помилки (не менше 60 % потрібної інформації) – 9..10 балів;

– «незадовільно» - студент допустив суттєві помилки або не розкрив питання (робота не відповідає вимогам «достатньо» і питанням розкрито менше 60 % потрібної інформації або нерозкриті взагалі) – 0..8 балів.

### Критерії оцінювання задачі:

– «відмінно» - студент дав повну змістовну відповідь (не менше 90 % потрібної інформації) – 18..20 балів;

– «добре» - студент дав повну відповідь, але допустив окремі неточності (не менше 75 % потрібної інформації) – 15..17 балів;

– «задовільно» - студент дав не повну відповідь або допустив помилки (не менше 60 % потрібної інформації) – 12..13 балів;

– «незадовільно» - студент допустив суттєві помилки або не розкрив питання (робота не відповідає вимогам «достатньо» і питанням розкрито менше 60 % потрібної інформації або нерозкриті взагалі) – 0..11 балів.

## **Максимальний бал за курс – 100 балів.**

Згідно Регламенту проведення семестрового контролю в дистанційному режимі КПІ ім. Ігоря Сікорського <https://osvita.kpi.ua/node/148>: за рішенням кафедри для окремих освітніх компонентів, для яких семестровий контроль передбачений у формі екзамену, у разі, якщо заходи поточного контролю дозволяють однозначно визначити рівень набуття передбачених навчальною програмою компетентностей, допускається виставлення підсумкової оцінки за екзамен шляхом пропорційного перерахунку семестрових оцінок у підсумкову оцінку «автоматом» за 100-бальною шкалою, але у цьому разі обов'язковим залишається виконання здобувачем умов допуску до екзамену.

Розрахунок шкали (R) рейтингу

**Рейтингова шкала з дисципліни складає:**

$R = RC + RE = 50 + 50 = 100$  балів.

**Максимальна сума балів стартового рейтингу дорівнює 50:**

$RC = 24 + 16 + 10 = 50$  балів.

Таблиця відповідності рейтингових балів (R) оцінкам за університетською шкалою:

Кількість балів (R)	Оцінка
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску (менше 40 балів)	Не допущено

#### 9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

У рейтинг здобувача вищої освіти можуть бути зараховані сертифікати проходження очних або дистанційних курсів за тематикою курсу на платформах Prometheus, Coursera тощо.

#### Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

**Складено** професором кафедри економіки і підприємництва, д.е.н., проф., А.В. Гречко

**Ухвалено** кафедрою економіки і підприємництва (протокол № 22 від 18.06.2024)

**Погоджено** Методичною радою факультету менеджменту та маркетингу (протокол № 10 від 24.06.2024)